

Handläggare
Erik Nordstrand
Telefon: 08-508 43 112

Till
Socialnämnden
2019-12-17

Allvarssamtal inom 48 timmar Redogörelse för budgetuppdrag

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner redogörelse för förtydligande av riktlinjer om allvarssamtal inom 48 timmar

Lena Lundström Stoltz
förvaltningschef

Gunilla Ekstrand
avdelningschef

Sammanfattning

Socialnämnden fick i uppdrag i Stockholms stads budget 2019 att göra en översyn av gällande riktlinjer för att tydliggöra att allvarssamtal med unga och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar, efter det att det kommit till socialtjänstens kännedom att den unge för första gången begått eller misstänkts ha begått brott.

Kompetenscenter barn och unga har i nära samarbete med social- och skoljuridiska enheten vid juridiska avdelningen arbetat fram reviderade och förnyade riktlinjer för handläggning och dokumentation av barn- och ungdomsärenden inom individ- och familjeomsorgen. I dessa riktlinjer har allvarssamtalen lyfts in som en betydelsefull komponent i att tidigt upptäcka unga i riskzon.

Syftet med allvarssamtalen är att visa på konsekvenserna av handlingen men huvudsyftet är att stödja den unge och vårdnadshavarna samt vid behov erbjuda råd och service eller biståndsbedömd insats. För att stödja stadsdelsförvaltningarna i deras budgetuppdrag att införa allvarssamtal, har socialförvaltningen tillsatt en stadsövergripande referensgrupp, där representanter från flera olika stadsdelsförvaltningar och Framtid Stockholm ingår. Två goda exempel i staden tas upp i tjänsteutlåtandet där dessa stadsdelsförvaltningars arbete beskrivs

kortfattat. Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner redogörelsen för budgetuppdraget allvarssamtal inom 48 timmar.

Bakgrund

Socialnämnden fick i uppdrag i Stockholms stads budget 2019 att göra en översyn av gällande riktlinjer för att tydliggöra att allvarssamtal med unga och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kommit till socialtjänstens kännedom att den unge för första gången begått eller misstänkts ha begått brott.

Ärendets beredning

I arbetet med detta budgetuppdrag har en revidering av riktlinjerna för handläggning och dokumentation av ärenden gällande barn och unga genomförts. Ärendet har beretts vid avdelningen för stadsövergripande social frågor, kompetenscenter barn och unga, i nära samarbete med stadsledningskontorets social- och skoljuridiska enhet vid juridiska avdelningen. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 11 december. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 12 december.

Ärendet

Som grund för detta budgetuppdrag ligger kommunfullmäktiges övergripande mål om att *"Barn och unga växer upp under trygga förhållanden"*.¹ Budgetuppdraget är att göra en översyn av gällande riktlinjer för att tydliggöra att allvarssamtal med unga och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar, efter det att det kommit till socialtjänstens kännedom att den unge för första gången begått eller misstänkts ha begått brott.

Parallellt har stadsdelsnämnderna i sina uppdrag i budgeten att utveckla arbetssätt för att säkerställa att allvarssamtal med unga och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar, efter det att det kommit socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått eller misstänkts ha begått brott.

Kompetenscenter barn och unga har i nära samarbete med social- och skoljuridiska enheten vid juridiska avdelningen arbetat fram reviderade och förnyade riktlinjer för handläggning och dokumentation av barn- och ungdomsärenden inom individ- och familjeomsorgen. I dessa riktlinjer framhålls att allvarssamtal ska hållas med den unge och dennes vårdnadshavare inom 48 timmar efter det att det kommit till socialtjänstens kännedom om att den unge för första gången har begått eller misstänkts för att ha begått ett

¹ 1 Stockholms stad (2019) Budget 2019 – Möjligheternas Stockholm

brott. Om det är möjligt ska polisen även närvara vid allvarssamtalet. Syftet med allvarssamtalet är att visa på konsekvenserna av handlingen men huvudsyftet är att stödja den unge och vårdnadshavarna samt vid behov erbjuda råd och service eller biståndsbedömd insats. Det exemplifieras att allvarssamtalen kan hållas av stadsdelsförvaltningens medarbetare eller socialsekreterare vid stödcentrum.

Synpunkter från verksamheterna

För att stödja stadsdelsförvaltningarna i deras uppdrag att införa allvarssamtalen har en stadsövergripande referensgrupp tillsatts, där representanter från olika stadsdelsförvaltningar och Framtid Stockholm ingår. Referensgruppen har diskuterat utformning och arbetssätt för att kunna implementera allvarssamtalen. Frågan om utformningen av allvarssamtalen har även diskuterats på chefsnätverket för ungdomsfrågor och BOU-nätet. I dessa chefsnätverk ingår biträdande enhetschefer och enhetschefer inom den myndighetsutövande sociala barn- och ungdomsvården. Vidare har budgetuppdraget diskuterats på avdelningschefsmöte inför att det kommer att fortsätta vara ett budgetuppdrag även nästa år.

En återkommande fråga och utmaning är att polisen inte har kunnat medverka vid allvarssamtalen i den omfattning som vore önskvärt. Chefer på alla tre beslutsnivåer, från biträdande enhetschef till avdelningschefsnivå, inom den myndighetsutövande sociala barn- och ungdomsvården, uttrycker vikten av tidig upptäckt men också att det är svårt att mäta allvarssamtalens effekt. Det finns önskemål att det ska finnas en centralt organiserad resurs som skulle bistå med att genomföra allvarssamtalen. Det finns också önskemål om att avgränsa allvarssamtalen till vissa allvarligare brottstyper. Flertalet chefer uttrycker farhågor om att allvarssamtalen inom 48 timmar riskerar att trycka bort ärenden, som egentligen borde få prioritet och därmed ta personella resurser, från ärenden som kräver intensivare åtgärder, för att klara av detta budgetuppdrag.

En stadsdelsförvaltning har kontaktat socialförvaltningen efter det att det uppstod rättsliga frågor i samband med ett allvarssamtal, då en vårdnadshavare ställde frågor med anledning av att det inte är något förhör och att den unge då inte hade rätt eller tillgång till sitt ombud. Därför har det klargjorts i översynen av riktlinjerna att varje aktör som deltar i allvarssamtalen måste innan samtalet påbörjas redogöra för syftet med samtalet och hur informationen i samtalet kommer att hanteras.

Två goda exempel

Skärholmen stadsdelsförvaltning har en tjänsteperson anställd som arbetar halvtid på barn och ungdomsenheten och halvtid inom stadsdelsförvaltningens öppenvård. Uppdraget är att genomföra allvarssamtalen inom 48 timmar och den tjänstepersonen har även kunnat lotsa till andra verksamheter som lett till stöd. Skärholmen stadsdelsförvaltning har också arbetat fram specifika rutiner för varje arbetsgrupp inom myndighetsutövningen för barn och unga.

Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning har arbetat fram rutiner för hur allvarssamtalen ska genomföras och rutinerna för samarbetet med polisen i dessa ärenden. I en situation med ett individärende passerade polispatrullen stadsdelsförvaltningens kontor och hämtade upp socialsekreteraren på vägen till brottsplatsen. Förhöret med den unge hölls och allvarssamtalet hölls i direkt i anslutning till förhöret.

Rutinerna och arbetssätten som visat sig framgångsrika kommer socialförvaltningen fortsätta att sprida i staden. Genom referensgruppen har interna rutiner delats mellan flera stadsdelsförvaltningar. Hägersten-Liljeholmens informationsbroschyr till föräldrar är ett bra exempel på hur man kan förmedla vikten av och syftet med allvarssamtalet. Under nästa år kommer berörda befintliga chefsnätverk användas som plattform för att fortsättningsvis stödja implementeringen av allvarssamtalen.

Jämställdhetsanalys

Det är vanligare att pojkar blir misstänkta för brott än flickor. Rutinerna för allvarssamtalen inom 48 timmar gör ingen skillnad på om det är en pojke eller flicka som misstänkts för brott.

Barnrättsperspektiv

Barn och unga ska ges möjligheter att framföra sina åsikter i frågor som rör dem. Genom allvarssamtalen inom 48 timmar stärks barn och ungas rätt till delaktighet och att komma till tals.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner redogörelsen för budgetuppdraget allvarssamtal inom 48 timmar.

Bilagor

1. Hägersten-Liljeholmens informationsbroschyr ”Allvarssamtal inom 48 timmar”.